

Érkezett: 2011. APR 18.

2011. évi ... törvény

a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 1997. évi LXVI. törvény módosításáról

1. §

A bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 1997. évi LXVI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) 35. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Az OIT létszáma 18 fő. Tagjai: 9 bíró, az igazságügyért felelős miniszter, a legfőbb ügyész, a Magyar Ügyvédi Kamara elnöke, a Magyar Bírósági Végrehajtói Kamara elnöke, a Magyar Igazságügyi Szakértői Kamara elnöke, a Magyar Országos Közjegyzői Kamara elnöke, az Országgyűlés igazságügygel foglalkozó bizottsága, valamint költségvetéssel foglalkozó bizottsága által kijelölt egy-egy országgyűlési képviselő. Az OIT elnöke a Legfelsőbb Bíróság elnöke.”

2. §

A Bszi. 37. § f) pontja helyébe a következő rendelkezés lép, egyidejűleg a 37. § a következő g) ponttal egészül ki:

(Nem választható az OIT tagjává az,)

- f) aki a választást közvetlenül megelőző hat évben az OIT tagja volt,
- g) aki bírósági felsővezető.”

3. §

A Bszi. 69. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) Az ítélőtábla és a megyei bíróság elnöke és elnökhelyettese, továbbá a helyi bíróság elnöke és elnökhelyettese ugyanazon bírósági vezetői tisztségre egymás utáni két alkalommal nem nevezhető ki.”

4. §

A Bszi. 72. §-a a következő (2a) bekezdéssel egészül ki:

„(2a) Ha a kinevezéshez az OIT előzetes jóváhagyása kell, az OIT elnöke az OIT soron következő ülésére előterjesztést készít. Az OIT a kinevezni kívánt személyt meghallgathatja.”

5. §

(1) E törvény a kihirdetését követő harmadik hónap első napján lép hatályba.

(2) E törvény a kihirdetését követő harmadik hónap második napján hatályát veszti.

6. §

A Bszi. 46. § (1) bekezdés g) pontjában a „kinevezi” szövegrész helyébe az „az OIT előzetes hozzájárulásával kinevezi” szöveg, 70. § (2) bekezdésében a „nevezi ki” szövegrész helyébe az „az OIT előzetes hozzájárulásával nevezi ki” szöveg lép.

7. §

Hatályát veszti a Bszi. 38. § (2) bekezdésében az „és az államháztartásért felelős minisztert” szövegrész és a Bszi. 69. § (4) bekezdése.

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

Az 1997-es bírósági reform óta eltelt tizenhárom év megmutatta az akkor felállított rendszer egyes gyengeségeit: a bírósági önkormányzat jelenlegi formájában nem megfelelően szolgálja a bíróságoknak a közjogi rendszerben betöltendő szerepét. Ebből kiindulva az önkormányzatiság megtartása mellett szükséges egyes kiigazítások megtétele. Ezzel kapcsolatban maguk a bírák illetve több független civil szervezet is megfogalmazta véleményét. Jelen javaslat az elmúlt évek tapasztalataiból kiindulva ezen problémákra ad választ, hangsúlyozva, hogy a bíróságok működésének más területein is jogszabályi szintű változtatások váltak szükségessé. A javaslat nem titkolt célja, hogy a 2010-es szervezeti változásoktól eltérjen, így különösen bírói testületi szerv jóváhagyásához kösse a bírósági vezetők kinevezését.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

az 1. §-hoz

A Javaslat az OIT tagjai közül elhagyja a gazdasági miniszter képviselőjét. A gazdasági-pénzügyi szempontok megjelenése az OIT döntései során nagyon fontos érdek, de ezen szempontok megfelelő mérlegelése valamennyi OIT-tag együttes feladata. A Javaslat alapján az igazságügyi tevékenységet ellátó három további szakmai kamara – a bírósági végrehajtók, a közjegyzők és az igazságügyi szakértők kamarái – képviselőivel kiegészül az OIT. Ennek az a célja, hogy az OIT működése során a teljes igazságügyi rendszerre tekintettel legyen.

a 2. §-hoz

Az igazgatási feladatokat ellátó bírák esetében jogosan merül fel az aggály, hogy egyre inkább eltávolodnak a többi, ítélkezési tevékenységet végző társuktól. Különösen igaz ez, amennyiben több egymást követő ciklusban végzik tevékenységüket. Az újráválaszthatóság kizárásával ezen bírák egy jól meghatározható időn belül saját ítélkezési munkájuk feltételeiben is érezni fogják az OIT-ban végzett munkájuk hatását. Másrészt egy önkormányzati rendszerben nem szerencsés, ha visszatérően mindig ugyanazok végzik az igazgatási feladatokat: szükségesnek és támogatandónak látszik, hogy menetrendszerűen új emberek, új gondolatok kerüljenek be a legfelsőbb igazgatási testületbe. Ezt elfogadva sem lenne indokolt azonban a már egy ciklusban OIT tagnak megválasztott bírák végleges kizárása megválaszthatóak köréből: ez motiválatlansághoz, az OIT tagság leértékelődéséhez, kontraszelekcióhoz vezetne. Ezért a javaslat – osztrák példa alapján – az újráválaszthatóságot csak az egymást követő ciklusokra zárja ki.

A hatalmi ágak szétválasztása és egyensúlya a gyakorlatban akkor tud megvalósulni, amennyiben ezek az ágak magukon belül is fékekkel és egyensúlyokkal vannak felvértezve. Ennek a kíváncsnak a jelenlegi rendszer nem tesz eleget. Az OIT jelenlegi hatáskörei közül számtalan közvetve vagy közvetlenül érinti a bírósági vezetőket, beleértve a kinevezés és az igazgatási tevékenység ellenőrzésének jogát. Az 1997-es reform óta eltelt időben az OIT bírói tagjai között túlsúlyban voltak az ítélőtáblák illetve a megyei bírósági elnökök. Ez kifejezetten negatív hatásokkal jár, hiszen egyértelműen megállapítható annak hátrányos hatása, hogy az ellenőrzésre kijelölt szervben túlsúlyban vannak az ellenőrzöttek: a felelősségi körök

elmosódnak, gyakran nem jelenik meg az egyértelmű értékelés, nem valósulnak meg a szükséges szervezeti változtatások, elmaradnak az esetleges hibák kiértékelése illetve következményei stb.

a 3. §-hoz

Nem szerencsés, ha az igazgatási vezetők szinte évtizedekig állnak különböző bíróságok élén, ezzel mind szemléletben, mind egzisztenciálisan elszakadva a többi bírótól. Ez olyan motivációkat, érdekeket szülhet, amelyek már alapjaiban sem felelnek meg az igazgatási vezetőkkel szemben támasztott követelményeknek. Az a tény, hogy saját igazgatási tevékenységük záros határidőn belül újra saját ítélkezési tevékenységük körülményeit érinti majd, jobb ösztönző lesz a fennálló problémák kezelésére, jobb igazgatási tevékenység végzésére. Annak érdekében, hogy az újráválaszthatóság kizárása ne jelentse az arra alkalmas, igazgatási tevékenységet szívesen végző bírák elfordulását e posztoktól, az újráválasztás csak azonos bírósági vezetői poszton lenne tilalmazott.

a 4. és 6. §-hoz

A Javaslát a bírósági szervezeti önállóság biztosítékeként, szervezeti belső ellensúlyként nem kívánja fenntartani a bírósági vezetők kinevezésének új szabályát, amely szerint a Legfelsőbb Bíróság elnöke egyszemélyben dönt. Ez a megoldás ugyanis azt a veszélyt hordozza, hogy az ügyészséghez hasonló hierarchizált szervezet alakul ki a bíróságokból, amelyben a személyi függés az ítélkező bíró függetlenségét is veszélyezteti. Ezért a Javaslát az OIT hozzájárulásához köti a bírói vezetők kinevezését.

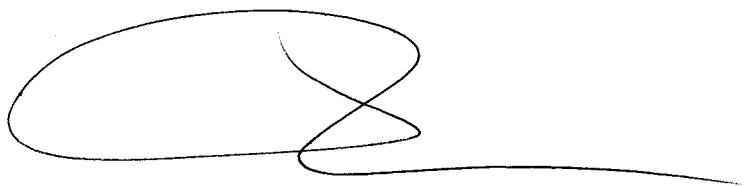
az 5. §-hoz

Hatályba léptető és hatályon kívül helyező rendelkezés.

a 7. §-hoz

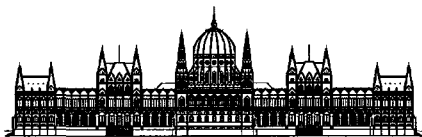
A többi módosításhoz kapcsolódó szövegcsere módosító és hatályon kívül helyező rendelkezések.

Budapest, 2011. április 15.

A handwritten signature in black ink, consisting of a large, stylized loop followed by a horizontal line extending to the right.

Dr. Dorosz Dávid

LMP



ORSZÁGGYŰLÉSI KÉPVISELŐ

Dr. Kövér László

az Országgyűlés Elnöke részére

Budapest

Tisztelt Elnök Úr!

Az Alkotmány 25. § (1) bekezdése és a Házsabály 85. § (2) bekezdés d) pontja alapján mellékelten benyújtjuk a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 1997. évi LXVI. törvény módosításáról szóló törvényjavaslatot.

Budapest, 2011. április 15.

Dr. Dorosz Dávid

LMP